

Χανιά, Πέμπτη 02 - 07 - 2009

3η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΦοΔΣΑ

Ο Ενιαίος Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Κρήτης (ΕΣΔΑΚ) προγραμματίζει, σχεδιάζει και υλοποιεί έργα και παρεμβάσεις στον τομέα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων σε πλήρη εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής και ελληνικής νομοθεσίας.

Παρακολουθεί τις σύγχρονες εξελίξεις και προτείνει έργα ολοκληρωμένα και με προοπτική, έργα που αποσκοπούν στην υλοποίηση του εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ) και στην εφαρμογή τελικά ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης.

Τα τελευταία χρόνια ο ΕΣΔΑΚ σε συνεργασία με τους Δήμους-μέλη του, την Περιφέρεια Κρήτης και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, κατάφερε να επιτελέσει ένα πολύ μεγάλο και ουσιαστικό έργο, με εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων από το Ταμείο Συνοχής και άλλα Προγράμματα (ΕΠΠΕΡ, ΠΕΠ Κρήτης, Θησέας κ.α).

Πριν 2 χρόνια περίπου, μόνο το 62% των παραγόμενων απορριμμάτων στην Κρήτη κατέληγαν σε νόμιμους χώρους διάθεσης, ενώ από τη λειτουργία 125 παράνομων χωματερών υποβαθμιζόταν σημαντικά το περιβάλλον, λόγω της διαφυγής βιοαερίου και στραγγισμάτων, με σοβαρό κίνδυνο εκδήλωσης πυρκαγιών και ρύπανσης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων καθώς και της θάλασσας.

Σήμερα με την κατασκευή του νέου κυττάρου στο ΧΥΤΑ Πέρα Γαλήνων και την επέκταση / εκσυγχρονισμό 5 υφιστάμενων ΧΥΤΑ στους Νομούς Ηρακλείου και Λασιθίου, διαθέτουμε πλέον 8 σύγχρονους χώρους διάθεσης απορριμμάτων στην Περιφέρεια Κρήτης (συμπεριλ. του ΧΥΤΑ Αμαρίου στο Νομό Ρεθύμνου και του ΧΥΤΑ των Χανίων) και το ποσοστό ασφαλούς διάθεσης έχει αυξηθεί στο 95% περίπου.

Με πρωτοβουλία του ΕΣΔΑΚ αποκαταστάθηκαν 51 ΧΑΔΑ, υψηλής και μέσης επικινδυνότητας από το σύνολο των 125 που είχαν καταγραφεί στην Περιφέρεια Κρήτης και συμπεριλαμβάνονται στη λίστα των ΧΑΔΑ για τους οποίους η χώρα μας έχει παραπεμφθεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Επίσης έχουμε κάνει αποφασιστικά βήματα στην ανακύκλωση. Μόνο το 2008 στο ΚΔΑΥ Ηρακλείου ανακτήθηκαν 12.269 τόνοι ανακυκλώσιμων υλικών. Στην προσπάθειά μας αυτή, σημαντική είναι η συνεισφορά της ΕΕΑΑ και των συνεργαζόμενων ΟΤΑ. Στην επιτυχή έκβαση της παραπάνω προσπάθειας, καθοριστικό ρόλο έπαιξε η ενεργός συμμετοχή των πολιτών.

Ο ΕΣΔΑΚ μέχρι σήμερα έχει καταφέρει να βελτιώσει σημαντικά τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Κρήτη με την υλοποίηση μεγάλων έργων,

την αποκατάσταση πλήθους επικίνδυνων χωματερών, την ενίσχυση της ανακύκλωσης και της εναλλακτικής διαχείρισης γενικότερα. Έχει επίσης υλοποιήσει ένα σημαντικό έργο στον τομέα της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων και προστασίας του περιβάλλοντος γενικότερα.

Ο ΕΣΔΑΚ λειτουργεί ουσιαστικά ως κεντρικός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) και παίζει το ρόλο που του αναλογεί στην Περιφέρεια Κρήτης σε συνεργασία με τους Δήμους - μέλη του, τη ΔΕΔΙΣΑ στο Ν. Χανίων και τους κατά τόπους φορείς λειτουργίας των έργων, ώστε να επιλυθεί οριστικά και με την εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών το σημαντικό θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης.

Τα θέματα σύστασης και οργάνωσης των ΦοΔΣΑ δεν ήταν πλήρως καθορισμένα μέχρι πρόσφατα. Με την ΚΥΑ 2527/2009 καθορίζονται πλέον οι απαιτήσεις αναφορικά με τη λειτουργία, την άσκηση των δραστηριοτήτων και την άσκηση τιμολογιακής πολιτικής των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Συνοπτικά μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής:

- Σε ένα ΦοΔΣΑ συμμετέχει το σύνολο των ΟΤΑ της διαχειριστικής ενότητας. Είναι δυνατή η σύσταση ΦοΔΣΑ που περιλαμβάνει περισσότερες από μια διαχειριστικές ενότητες.
- Οι ΦοΔΣΑ θα πρέπει να έχουν την απαιτούμενη στελέχωση και υλικοτεχνική υποδομή ώστε να παρέχουν με αποτελεσματικότητα τις υπηρεσίες διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
- Οι ΦοΔΣΑ, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής τους, έχουν υποχρέωση κατάρτισης οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας ή εσωτερικού κανονισμού υπηρεσιών και πρέπει να διαρθρώνονται σε Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία ή Συνεργεία. Σε κάθε ΦοΔΣΑ επιτελούνται κατ' ελάχιστον οι παρακάτω λειτουργίες:
 - α) λειτουργίες προγραμματισμού
 - β) λειτουργίες οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης
 - γ) τεχνικές λειτουργίες
 - δ) νομική υποστήριξη.
- Οι υφιστάμενοι ΦοΔΣΑ υποχρεούνται εντός διετίας από την έναρξη ισχύος της παραπάνω ΚΥΑ να εκπονήσουν επιχειρησιακό σχέδιο 4ετούς διάρκειας.
- Η τιμολογιακή πολιτική των ΦοΔΣΑ καθορίζεται στη βάση επίτευξης των στόχων που θέτει η νομοθεσία, στο πλαίσιο ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων. Οι ΦοΔΣΑ οφείλουν να εφαρμόσουν μια ολοκληρωμένη τιμολογιακή πολιτική που θα παρέχει κίνητρα στους ΟΤΑ για τη μείωση της

παραγωγής των αποβλήτων και την αύξηση του ποσοστού αξιοποίησής τους.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η νομοθεσία περί ΦοΔΣΑ απαιτεί την παραγωγή ενός μεγάλου και σύνθετου έργου όπως είναι η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, η επίτευξη του οποίου προϋποθέτει υψηλές απαιτήσεις στελέχωσης αλλά και σημαντικό κόστος οργάνωσης και λειτουργίας.

Ο ΕΣΔΑΚ διαθέτει:

- Τεχνογνωσία σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- Έμπειρο στελεχιακό δυναμικό διαφόρων ειδικοτήτων
- Κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή
- Διαπραγματευτική ικανότητα, η οποία ενδυναμώνεται περαιτέρω με τις ενέργειες που γίνονται για τη μετατροπή του σε ΦοΔΣΑ
- Δυνατότητα να προβαίνει στον ενιαίο προγραμματισμό και συντονισμό των αναγκαίων ενεργειών για την επίτευξη του σκοπού του, λόγω της συμμετοχής σ' αυτόν της συντριπτικής πλειοψηφίας των ΟΤΑ της Περιφέρειας Κρήτης.

Ο εγκεκριμένος Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Κρήτης προβλέπει πλήθος μικρών διαχειριστικών ενοτήτων που είναι αδύνατον να μετεξελιχθούν σε αξιόπιστους ΦοΔΣΑ, ανταποκρινόμενοι στις παραπάνω απαιτήσεις του Νόμου.

Για να πετύχουμε αποτελεσματική διαχείριση με τη μικρότερη οικονομική επιβάρυνση των ΟΤΑ έχουμε προτείνει τη μετεξέλιξη του ΕΣΔΑΚ σε κεντρικό ΦοΔΣΑ των Ν. Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Λασιθίου, που παράλληλα με τη ΔΕΔΙΣΑ για το Ν. Χανίων θα επιλύσουν τα θέματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας του νησιού μας (τουρισμός, γεωργία, κτηνοτροφία) σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα του περιβάλλοντος, που πρέπει να τη διαφυλάξουμε σε υψηλά επίπεδα.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει σε όλες μας τις πρακτικές να ενσωματώσουμε τις αρχές που διέπουν την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων και συνοψίζονται στα ακόλουθα :

1. Πρόληψη - Μείωση της παραγωγής και της επικινδυνότητας των αποβλήτων
2. Αξιοποίηση των αποβλήτων με Ανακύκλωση - Επαναχρησιμοποίηση - Ανάκτηση ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία έχει στόχο την παραγωγή πρώτων υλών.
3. Περιβαλλοντικά ασφαλής τελική διάθεση των υπολειμμάτων.

Ο ΕΣΔΑΚ, λόγω της μεγάλης εμπειρίας και της δυναμικής που έχει αποκτήσει τα τελευταία χρόνια στην προετοιμασία, υλοποίηση και διαχείριση

έργων στερεών αποβλήτων, αποτελεί ένα χρήσιμο «εργαλείο» στην υπηρεσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το οποίο θα μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικότερα με τη μετεξέλιξή του σε ΦοΔΣΑ. Γιατί με αυτή τη μορφή θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί πληρέστερα στις ανάγκες του νησιού, αλλά και τις απαιτήσεις της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα χρόνια που έρχονται θα είναι πολύ κρίσιμα για τη σωστή διαχείριση των απορριμμάτων, ένα **θέμα ζωτικής σημασίας** για την Κρήτη, τους ανθρώπους και την οικονομία της. Είναι ιδιαίτερα θετικό όμως ότι όλα τα κρίσιμα ζητήματα έχουν εντοπιστεί και οφείλουμε να αναζητήσουμε γι αυτά τις **βέλτιστες λύσεις**, μέσα από διαδικασίες διαβούλευσης, κατανόησης των ευαισθησιών και προβλημάτων των τοπικών κοινωνιών και, προπαντός, με **«καθαρές»** και **διαφανείς** διαδικασίες.

Πρέπει να γίνει συνείδηση ότι η διαχείριση των απορριμμάτων είναι ευθύνη όλων μας! Για να τα καταφέρουμε είναι απαραίτητο και τα επόμενα χρόνια να δουλέψουμε σκληρά, με υπευθυνότητα και συνέπεια! Πρέπει όμως να το κάνουμε, γιατί, για την Κρήτη, **η πορεία αυτή είναι μονόδρομος**.